

Morebiti se vsak čitatelj ne bode zanimal za vse one drobnosti in malenkosti, s katerimi se odlikujejo ženski proizvodi: priznati pa bode moral, da je naša pisateljica vredna našega zanimanja, da, celó našega ponosa.

Soprog njen, gospod dr. Janko Pajk, je dodal temu zvezku potrební uvod, ki je prav mičen. Le jezik gospoda doktorja je ukrojen preveč po nemščini.

Ali se ne bode marsikomu zdelo, da se v tem uvodu in v tej izdaji malce preveč razkriva živečih oseb, moža in žene zveza, in ali ne utegne kdo — kakor se je gospodu doktorju že dogodilo — očitati nekako domačo kroniko, o tem naj sodijo natančnejši sodniki. Nas take stvari nič ne motijo.

Dr. Fr. L.

Izlet v Carigrad. Popotne črtice. Spisal A. Aškerc. Ponatis iz «Slov. Naroda». V Ljubljani. Tisk in založba «Narodne Tiskarne». 1893. Cena 20 kr., po pošti 25 kr. — To je ime drobní knjižici, v kateri na triinšedemdesetih straneh žepne oblike naš pesnik v lepi slovenščini opisuje svoj letošnji «majski izlet» na Balkan in v prezanimivi Carigrad. Gospod pisatelj nam kaže (žal, da le površno) razne znamenitosti turške stolice in nje obliža, in nas potem vodi skozi Adrijanopolj, Plovdiv, Sofijo, Niš do Belgrada nazaj. S svojim živim pripovedovanjem utegne knjižica res katerega rojaka navdušiti za potovanje «na slovanski Balkan in v čarobni Carigrad». Radi prezremo, če nam tu pa tam kaka stvarca ni všeč, a neprijetno nas je zadela profanacija Kristusovih besedij: «Resnično, resnično vam povem itd.» na str. 65.

Ant. Z.

Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman. Poljski spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravske. II., III. in IV. del. Novo mesto, 1892. in 1893. Tiskal in založil J. Krajec. — Odkar smo lani (stran 427) kratko poročali o drugem zvezku tega dela, izdal je gosp. Krajec v Novem mestu pet novih zvezkov ali 47.—56. snopič svoje «Narodne biblioteke». To je zares čvrsto delo! V teh zvezkih so trije oddelki velike poljske povesti. Povest je dospela v II. delu v pravi razvoj. Nesreča udari na Rozloge, bivališče Helene, junakinje te povesti; Bohun, kozaški poljevnik ji je strastno udan, hoče jo imeti, pa se

maščuje nad njenimi sorodniki, ko zvé, da jo ljubi vrli Skretuski. A prebrisani Zagloba, nekaj Falstaff v tej povesti, jo odvede in jo za nekaj časa reši. A vojska divja, sovražnik premaga mesto Bar, njeno zavetišče; Bohun jo odvede v pravo divjino in jo izroči čuvarici-amaconki. Po mnogih slučajih se posreči Zaglobi in dvema tovarišema rešiti jo drugič, njen zaročnik pa izvršuje hrabra dejanja. Vnela se je med Poljaki in upornimi Kozaki zopet huda vojska; ti oblegajo Zbaraž, pomagajo jim Tatarji. Neizrekljivo hlabro se boré maloštevilni vojščaki kneza Jeremije; a omagali bi, ko bi Skretuski ne priklical o pravem času poljskega kralja na pomoč. Zbaraž je rešen, junaška Skretuski in Helena se združita v zakon.

Po pravici je ta povest tako priljubljena Poljakom in vsem, ki so jo čitali. Poezija in zgodovina se čudovito objemata, grozna vojska in prijazno zasebno življenje se ti stavita pred oči. Tu je popolna slika tedanje Poljske (sredi 17. stol.), pisatelj te vodi na vse strani: slika ti nesrečne poljske razmere, krepkost in slabost te ljudovlade, in pri vsem te zna tako zanimati, da le čitaš in čitaš do konca. Res so barve v teh slikah tu pa tam prežive; krvi, ognja, razdevanja je morebiti véasih preveč: Ukrajina se ti zdi véasih kakor neusahljivo mravljíšče, kjer je vedno polno ljudstva, če tudi se pobivajo brez usmiljenja, brez prenehanja.

In kaj naš prevod? Ob kratkem povemo lahko svojo razsodbo. Čitali smo ga lahko, zdel se nam je umeven; gledé na obliko pa smo pogrešali pile in potrebne skrbnosti pri popravi. Kdor želi prijetno čitati in uživati to delo, lahko in sladko čita Podravskega prevod. Želeti je pa sevé, da imajo taka dela dovršeno obliko, ob kateri ni treba izpodtikati se čitatelju.

Ker je zunanja oblika Krajčevega izdanja lepa in ročna, ker je cena nizka — 2 gld. 25 kr. za 1159 tiskanih strani —, zato upamo, da bodo Slovenci kupovali i to izdanje, če tudi nam je «Matica» podala in bode v kratkem ponudila isto delo v krasni obliki. Ker je imel gospod Krajec pri «Narodni biblioteki» poslednji čas toliko poguma, da jo je pomnožil do 56. snopiča, podpirajmo tega podpore vrednega moža s prelagcem vred.

Dr. Fr. L.

Razne stvari.

Naše slike.

«Metelkov dom v Škocijan» (pri Dobravi) na Dolenjskem je narisal gospod risar čisto po prirodi. Kakor kaže slika, je Metelkov dom — mlin. Tu se je porodil naš slavní jezikoslovec in bil krščen dné 14. mal srpana l. 1789. v škocijanski župni cerkvi. Jako hvaležni bi bili prijateljem, ko bi našli in nam poslali pravo sliko Metelkovo. — Slika «Jurij Grabrijan»

je posneta po portretu, ki se nahaja v župnišču vipavskem, in po neki fotografiji. Poleg tega je gospod risar dovolj poznal pokojnika. Kdor je videl Grabrijana živega, vé, da je naša slika resnična. — «Pogled na citadelo v Kajiri.» Tako se vidi citadela z zapadne strani. Upam, da naša slika tudi nekoliko pojasnjuje «lepoto kajirsko». — «Jos. Ressel l. 1816.» Tu podajmo čitateljem znamenito sliko, katero smo obljubili v 8. števil. na str. 382. Na isti strani imajo

čitatelji tudi potrebne podatke o sliki. Tu naj dostavimo samo to, da je naša slika na str. 449 prerisana popolnoma natančno, zaradi česar ima tudi zgodovinsko vrednost. — «Resselov dom v Hrudimu». To sliko so nam priskrbeli vrli Hrudimčani v zahvalo, da smo poslali njih rojaka. — «Pred lovom». Sedaj šele (žal!)

objavljamo sliko, obljubljeno na strani 357. lanskega letnika. Tam piše gosp. I.: «Istega leta (1883) je razstavil (Jurij Šubic) v Salonu sliko 'Pred lovom'. Predmet zanjo je dobil v Normandiji, kamor je bil šel na letovišče iz Pariza. Izvirnik te prelepe slike je doma v Poljanah; berlinski list 'Illustrierte Frauenzeitung' je pri-

Profesor Tade Smičiklas.

nesel zelo dober lesorez te podobe.» Naša slika na str. 456 in 457 je izvirno Jurijevo delo, narisano leta 1885., torej dve leti pozneje, kakor je bila slikana slika. Pravi posnetek oljnate slike, katero je Jurij razstavil, objavimo v prihodnji številki in tedaj povemo, v kaki zvezi so med seboj tri nekoliko različne oblike istega predmeta. — Slika, ki nam na str. 463 kaže Kranj,

narejena je po fotografiji Al. Beera v Celovcu. Istotako tudi slika na str. 473, ki nam kaže pogled na vrt Ezbekije. — Gosp. Tade Smičiklas, predsednik «Matiče Hrvatske», je za naše čitatelje pač zanimiv dovolj, da se veselje tudi njegove slike na str. 480. Kot odličen strokovnjak je napisal mnogo zgodovinskih del, zlasti «Poviest Hrvatsko».